

Milan Vincetič

Ivan Dobnik: *Druga obala.*

Ljubljana: Književno društvo Hiša poezije, 2011.

Megličasti odtis rta na naslovnici, ki sili v zaliv z nejasnimi obroba-
mi pogorja, je vstopni impulz v najnovejšo Dobnikovo zbirko, katere
metaforičen naslov kaže na “prehod, dotik druge strani /.../ v do prepro-
stosti stišane pokrajine”, ki se odpira z reliefi in (letnimi) časi *terre ma-
rique*, torej dežele, ki za zmeraj ostaja toliko nezna(t)na, da je še vabljiva
s sledovi “belih konj in črnih mačk in zgubljenih žensk, ki so v odrešenih
minutah rojevale sonca iz oči, dlani in ustnic”. Na tej drugi dobnikovski
obali, ki je vezana na esej Octavia Paza *Druga obala*, kjer 'druga obala'
pomeni potovanje k življenjski modrosti, tudi doseganju pesniške zrelo-
sti, smo pravzaprav že bili, zato spominja na planet, ki se je odkrušil od
našega, da bi spet priplul kot paleta novih možnosti in perspektiv, “kajti
bližine in daljave te obale so v omrežju krošnje iz spominov, in te besede
pričajo o upor, da se ne bi lepota na poti razblinila” v “oblak, ki je v
sanjah jadrал mimo”.

Zbirko sestavlja enainštirideset pesmi, ki tvorijo zaprt tematski krog, ki
se pne od vhodne pesmi, ko sva “kraljestvo zmešnjav pustila za seboj in
se naselila v palači brez oken in vrat”, do zadnje, a ne izhodne, v kateri
se potovanje spet vrne na začetek v “še en krog, (v katerem) postavljena
meja niha in se spreminja”. Prav slednje bistveno uglašča atmosfero knjige,
pisano v prostem verzu s počasnim, mestoma proznim ritmom, ki pospeši
le v naštevalnih, vzkličnih ali pastavčnih povedih. Ob prebiranju nas ves
čas spremlja občutek, da pohajamo in prehajamo v labirintu “tihih in
mehkih gnezd za prezebla ptičja ljudstva, / za vse, ki se ne znajo zateči
drugam”, sluteč vedno nove prostore, po katerih nas pesnik nevsiljivo
vodi od “predmetov in živali iz dima, ljudi, znanih in neznanih, s tekočih
stopnic ali šolskih klopi” prek “okruškov, ki so hkrati obrabljeni in čisto
novi” do “razpršenih ostalin v jutrih, kar je prinorelo s prve obale, kamor
se ni več mogoče vrniti”.

Zato je to zbirka o času. O minevanju in (samo)ujetosti, ki nas vrtinči iz ponavljanja ponavljanj v mikavno negotovost, ki poganja ta neusmiljeni (bivanjski) mlin do drugega "telesa, prerojenega območja Sna, sanjarjenja nad to kozmično divjino"; a kljub upanju, da je "samo obala zanesljiva", ostaja še vse neizrečeno in nedokončano kot "besede v nikoli oblikovanih glasovih". Resničnost, ki jo zaznavajo naši čuti, je le povrhnjica globlje Resnice, ki se v pesmih pogumno odstira, češ, "vse vedno sanjano / je tukaj in vate potuje, / se zliva s teboj". A sanje niso nikoli nadrealne, podobne, ki jih pesnik po večini niza iz narave, so hkrati na dosegu roke ter na jezičku skepse, ki zaniha vselej, ko smo na meji dotikanja in jemanja.

Dobnikove pesniške pokrajine so tako umerjene za potovanja vase, v "snov, ki je ne poznamo", medtem ko "v zraku / lebdiijo samote in dišave / neke daljne, neokušene lepote". Stremljenje za lepoto kot idealom popolnega "cveta na snegu", torej ženske-ljubezni, je predvsem "širina (notranjega) dna", ki ga pesnik (za)polni s strastjo besede, ki privreva iz zaumnega, a ji hkrati ne dovoli, da bi pridrla kot hudournik, temveč ji sproti (pri)striže peruti, zato nas ne preseneča, da so njegove "druge obale" mestoma zgolj impresivni krokiji, spet drugač "mravljišče besne simfonije". Ljubljena ženska, ki ves čas domuje z njim, je prisotna kot "njena slečena koža onstran poletja na drugi obali, ki je vstala iz Oceana", njen vonj, trenutki strasti in hrepenenja pa so valovanja minevanja in vnovičnega, tudi ključovalnega iskanja, v katerega "sneg nosi nov sneg, kamni se drgnejo / ob nove kamne, lastovke spijo v zraku". Kratko rečeno: v migetanju trenutkov, ki jih pesnik poskuša zamrzniti v "zadnje krpice vidne svetlobe".

Prav zato so pesniške (pris)podobe blizu sinestezijam, kajti čuti, čeprav prevladuje vizualni, se pomešajo v občutenja "dekliške radosti ob odpiranju knjige, ravnokar prispele iz tiskarne, ko valovi pljuskajo in pikajo v oči". Zunanji impulzi zato reflektirajo iz notranjosti kot ekspresivni vzgibi, ki jih pesnik odtiskuje v kolaže "(henry)-rousseaujevskega sna", v katerem se fantastične podobe zlepijo v vrtinec difuznih utrinkov, ki v končnih verzih gravitirajo v spokojnost in pomirjenje, češ, "vse je tišina, ko se pesem odpre", ter nova vrata do "druge obale, ki žge in se (spet) nenadoma odpre".

Na koncu se, kot zapiše pesnik, vračaš "znova in nekdo drug, a isti", ki ni zajčevski, saj se je prezrcalil v podobo iz zarisja jungovskega kolektivnega (ne)zavednega spomina. Pesnik Ivan Dobnik jih poskuša obuditi v "dolžinah dni in noči, preteklih in prihodnjih / časov, dolžinah smrti in rojstev, zalivov, v katerih počivamo / varni pred orkani in žgočim opoldanskim soncem, / dolžinah ljubezni, Sna ali pesmi". Skratka: v izzivalnih

koordinatah in dimenzijah prostora in časa, ki pa nikoli ne zadovoljijo niti filozofskih niti umetniškimi metjejev.

Dobnikova pesniška zbirka *Druga obala* ni pretenciozno zastavljena knjiga, tega pesnik niti ni načrtoval, zato morda ne bo silovito razburkala sodobne slovenske ustvarjalnosti, toda njen presežek je treba iskati v pesnikovi zrelosti in izčiščeni govorici, ki bralca (po)teši s svojo lucidno mirnostjo, s “počivanjem s petjem / med premikanjem glasu”, med katerim je dovolj časa, da se notranji glas uglasli s pesnikovim, da skupaj “zadihata dolžino svetlobe”, brez katere bi bil rt na naslovnici zgolj fatamorgana. Navsezadnje pesniška knjiga, ki se odpira in zapira v odmevu vprašanj – ne odgovorov – o življenju, ki ga v hektičnem vsakdanu največkrat obidemo v širokem loku.